

Zarząd Zieleni
m.st. Warszawy

Ogólnopolskie
Towarzystwo Ochrony Ptaków
BirdLife Polska

Park Sielecki

Raport z inwentaryzacji ornitologicznej
wykonanej w okresie 12.03.2025 r. – 28.02.2026 r.

Łukasz Wardecki i Fatima Hayatli

Warszawa, 15 kwietnia 2026 r.

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Charakterystyka terenu badań	4
2.1. Opis miejsca badań	4
2.2. Kwerenda archiwalna	7
3. Materiały i metody	9
3.1. Założenia metodyczne	9
3.2. Daty kontroli	11
3.3. Opracowanie wyników	12
4. Wyniki	13
4.1. Awifauna parku	13
4.2. Awifauna przelotna i ptaki zalatujące	14
4.3. Awifauna zimująca	16
4.4. Awifauna lęgowa	17
4.6. Przegląd gatunków lęgowych w całym parku	18
5. Wytyczne do gospodarowania terenem pod kątem ochrony awifauny	26
5.1. Stan siedlisk	26
5.2. Zagrożenia	26
5.3. Zalecenia	27
6. Dyskusja i wnioski	28
6.1. Charakterystyka awifauny	28
6.2. Podsumowanie i wnioski	30
7. Spis literatury	31
8. Załączniki	32

1. Wstęp

Jednym z wyzwań współczesnych miast jest pogodzenie ich rozwoju z równoczesnym zachowaniem różnorodności biologicznej oraz kompensowaniem skutków zmian klimatycznych. Narzędziami ułatwiającymi zarządzanie miastem w sposób sprzyjający ochronie przyrody, a także uwzględniający usługi ekosystemowe, są strategie i inne dokumenty przyjmowane na różnych poziomach – od dokumentów samorządowych po unijne. W przypadku Warszawy lokalnymi dokumentami wyznaczającymi kierunki rozwoju miasta, również w kontekście ochrony przyrody, są m.in. Miejski Plan Adaptacji (MPA), Program ochrony środowiska dla m.st. Warszawy na lata 2025–2030 oraz Strategia #Warszawa2030. Podstawą do podejmowania odpowiednich działań są wyniki badań naukowych oraz inwentaryzacji przyrodniczych.

Miejskie tereny zieleni pełnią wiele funkcji, m.in. krajobrazowe, klimatyczne, wodochronne czy rekreacyjne, a przede wszystkim stanowią ważne enklawy różnorodności biologicznej w obszarach zurbanizowanych. Zbadanie bioróżnorodności wszystkich organizmów danego terenu na poziomie gatunkowym jest bardzo trudne, dlatego konieczny jest wybór odpowiedniej grupy taksonomicznej możliwej do monitorowania. Ptaki są zwierzętami stosunkowo łatwymi do wykrycia, a jednocześnie wykazują zróżnicowane preferencje siedliskowe i pokarmowe, co czyni je bardzo dobrym wskaźnikiem stanu środowiska (Michalicha, Mitrus 2018). Obserwacje gatunków ptaków występujących w siedliskach parkowych dostarczają cennych informacji na temat jakości tych siedlisk.

Choć awifauna miast zazwyczaj charakteryzuje się niższą bioróżnorodnością niż awifauna terenów nieurbanizowanych, wiele gatunków przystosowało się do życia w sąsiedztwie człowieka (Luniak 2006). Procesy zachodzące na tych terenach określa się jako synantropizację (zmniejszanie dystansu ucieczki przed człowiekiem, zamieszkiwanie w pobliżu osiedli ludzkich) oraz synurbizację (zasiedlanie miast). Zjawiska te dotyczą wielu gatunków zwierząt, w tym ptaków. Szczególną uwagę należy zwrócić na proces synurbizacji (Andrzejewski i in. 1978). Adaptacja wielu gatunków ptaków do życia w środowisku miejskim zachodzi dynamicznie i nie jesteśmy w stanie dokładnie przewidzieć jej efektów. Przyjmuje się, że gatunki o wysokiej tolerancji środowiskowej potrafią przystosować się do życia w sąsiedztwie człowieka. W czasach, gdy wpływ człowieka na środowisko stale rośnie, naturalne ekosystemy zanikają, a urbanizacja postępuje, konieczne jest uważne monitorowanie składu gatunkowego awifauny na terenach zieleni miejskiej. Jest to istotne, ponieważ stanowi on dobry wskaźnik skuteczności działań ochronnych, a także pozwala ocenić efektywność zabiegów pielęgnacyjnych oraz innych działań kształtujących krajobraz i strukturę środowiska parków miejskich, a także umożliwia identyfikację zagrożeń dla bogactwa przyrodniczego zieleni miejskiej i ich minimalizowanie.

W okresie od 12 marca 2025 r. do 28 lutego 2026 r. przeprowadzono inwentaryzację ornitologiczną wybranych obszarów zieleni m.st. Warszawy, położonych w dzielnicach Mokotów, Ochota oraz Praga-Południe. Celem badań terenowych było określenie składu awifauny w cyklu rocznym (gatunków lęgowych, przelotnych i zimujących). Na podstawie uzyskanych wyników sporządzono sprawozdanie z realizacji zadania oraz wskazano zagrożenia i zalecenia dotyczące gospodarowania terenem w kontekście skutecznej ochrony ptaków. Inwentaryzacja stanowiła kontynuację prac podjętych na zlecenie Zarządu Zieleni w 2022 roku oraz w latach 2023–2024.

Prace zostały zrealizowane przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków na zlecenie Zarządu Zieleni m.st. Warszawy.

2. Charakterystyka terenu badań

2.1. Opis miejsca badań

Park Sielecki o powierzchni 3,2 ha znajduje się na osiedlu Sielce w dzielnicy Mokotów, między ulicami Sobieskiego i Chełmską, w pobliżu ulic Jazgarzewskiej i Hańczy. Park ma formę wąskiego klina rozciągającego się z północy na południe. Stanowi pozostałość po angielskim ogrodzie krajobrazowym założonym w 1775 r. przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego jako część Folwarku Sielce. Park został wpisany do rejestru zabytków w 1965 r. Współczesny układ parku ukształtowano w latach 60. XX w. wg projektu prof. Longina Majdeckiego. Powierzchnia badawcza obejmuje całość parku.

Najbardziej charakterystycznym elementem parku jest staw z dwoma wyspami (Jezioro Sieleckie), długi na około 400 m, zajmujący niemal jedną czwartą powierzchni parku. Staw zasilany jest wodą z Kanału Sieleckiego płynącego od Fortu Piłsudskiego (Fortu Czerniakowskiego). Linie brzegową porastają wysokie topole oraz wierzby. Wzdłuż stawu poprowadzono parkową alejkę spacerową. W parku znajdują się także plac zabaw, plac zabaw dla dorosłych, stoły do tenisa stołowego oraz strefa odpoczynku z huśtawkami, hamakami i stołami piknikowymi.

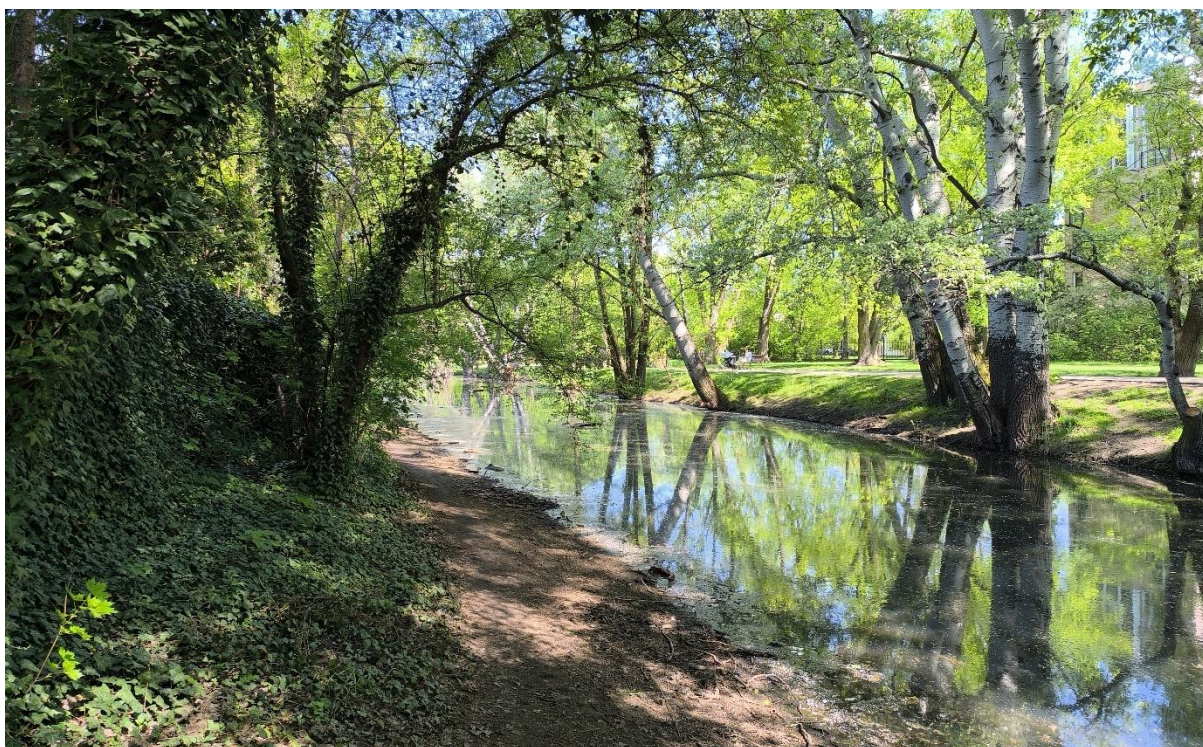
Według inwentaryzacji zieleni m.st. Warszawy na terenie obiektu rośnie ok. 260 drzew należących do 32 grup taksonomicznych. Łączne pokrycie koronami wynosi ok. 64% powierzchni obiektu. Pod względem powierzchni koron dominują: topola biała *Populus alba*, topola czarna *Populus nigra*, klon srebrzysty *Acer saccharinum*, wierzba biała *Salix alba* oraz jesiony *Fraxinus* sp..

Według warstwy BDOT10k pokrycie terenu obiektu obejmuje 0,86 ha (27,0%) wód powierzchniowych oraz 2,57 ha (81,1%) terenów trawiastych. Suma kategorii może przekraczać 100% z uwagi na nakładanie się poligonów BDOT10k różnych typów (np. trawy pod zadrzewieniem ujęte równolegle w obu warstwach).

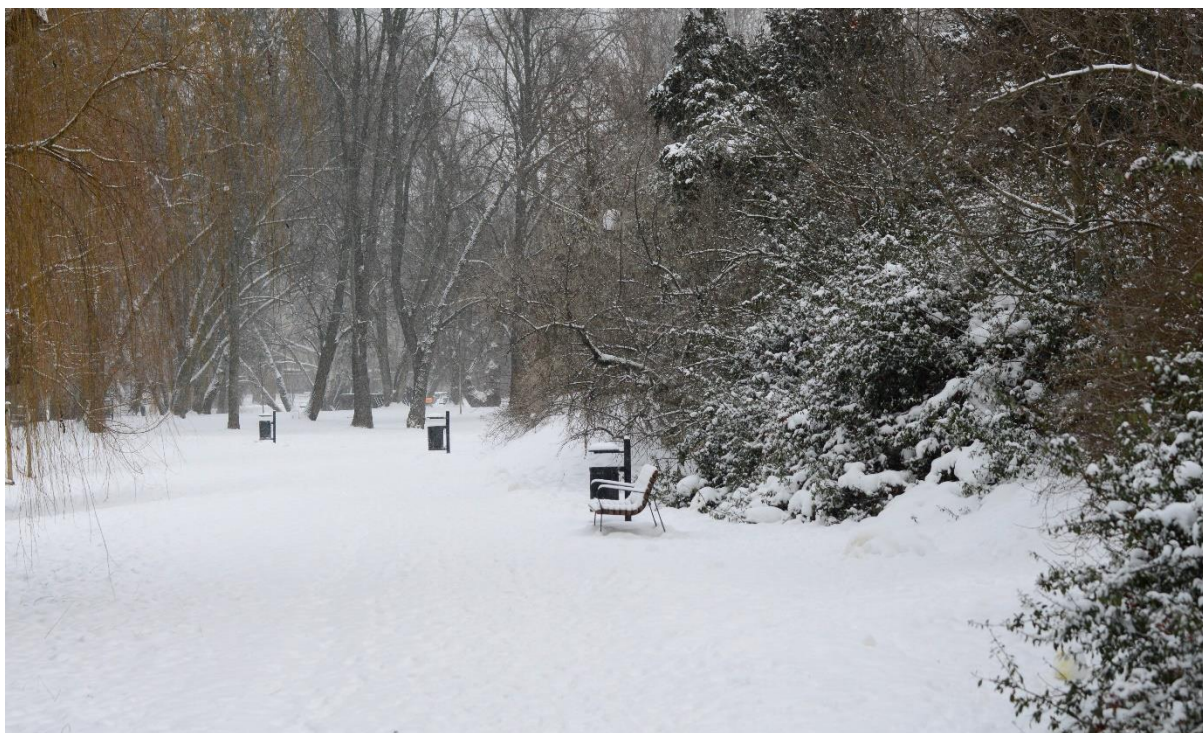
Park jest popularnym miejscem spacerów wśród okolicznych mieszkańców. Ze względu na obecność stawu i sąsiedztwo zabudowy z ogrodami stanowi cenne siedlisko dla ptaków będących w parku, jak i załatwiających z sąsiednich terenów.

Ryc. 1. Granice powierzchni badawczej – Park Sielecki.

Zdj. 1. Park Sielecki – widok z zachodniego brzegu zbiornika wodnego (fot. Łukasz Wardecki)

Zdj. 2. Główna alejka (pod śniegiem), wzdłuż gęste zakrzaczenia (fot. Łukasz Wardecki)

2.2. Kwerenda archiwalna

Niniejsza część raportu zawiera informacje archiwalne o awifaunie Parku Sieleckiego do końca lutego 2025. Ze względu na brak wcześniejszych kompleksowych opracowań dotyczących omawianego terenu badań, w kwerendzie znalazły się dane z raportu dot. gniazdowania łyski (Wardecki i in. 2024), dane dotyczące Monitoringu Zimujących Ptaków Wodnych (P. Rowiński – mat. niepubl.) oraz przygodne obserwacje z bazy Ornitho.pl. Tym samym niemożliwym jest rzetelne porównanie składu i liczebności awifauny Parku Sieleckiego z otrzymanymi wynikami inwentaryzacji.

Awifauna lęgowa

Łyska

W roku 2024 wykonano inwentaryzację łyski na terenie całej Warszawy (Wardecki i in. 2024). W Parku Sieleckim stwierdzono wówczas gniazdowanie 3 par.

Zimujące ptaki wodne

Dane dotyczące zimowania ptaków wodnych pochodzą z **Monitoringu Zimujących Ptaków Wodnych (MZPW)**, będącego elementem Państwowego Monitoringu Środowiska. Liczenia w ramach tego projektu wykonywane były zawsze w połowie stycznia i polegały na rejestracji ptaków wodnych podczas przemarszu wzdłuż cieków i zbiorników wodnych w całej Warszawie (P. Rowiński – mat. niepubl.). W tabeli 5 przedstawiono stwierdzone zimujące gatunki ptaków wodnych w latach 2010-2025.

Tabela 5. Zestawienie ptaków wodnych, zimujących na terenie Parku Sieleckiego w latach 2010-2025, obserwowanych w ramach Monitoringu Zimujących Ptaków Wodnych (MZPW). Gatunki uszeregowano alfabetycznie wg nazwy polskiej.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Lata	N (os.)
1	krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	2010-16, 2018-20, 2022-25	26-111
2	łyska	<i>Fulica atra</i>	2025	1
3	mandarynka	<i>Aix galericulata</i>	2024	5
4	śmieszka	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	2023	2

Przygodne obserwacje ptaków z bazy Ornitho.pl

Ornitho.pl to internetowa baza danych działająca w celu gromadzenia i udostępniania obserwacji zwierząt w Polsce. Obserwacje można przekazywać za pomocą portalu lub aplikacji na smartfony działającej pod nazwą NaturaList. Portal działa od roku 2015, lecz przejął dane z lat wcześniejszych z innych kartotek (np. Awibaza czy Polska Kartoteka Przyrodnicza). Obserwacje nie są ujęte ramami metodycznymi, co najczęściej nie pozwala na określenie dokładnej liczebności a także stwierdzenia pewnego gniazdowania (poza przypadkami obserwacji ptaków z pokarmem, gniazd i rodzin). Jednakże, jeśli obserwacje są dokonywane wielokrotnie, często w ciągu całego roku, pozwalają na określenie składu gatunkowego ptaków występujących na określonym obszarze. Obserwacje ptaków rzadkich i trudnych do rozpoznania są weryfikowane przez zespół administratorów platformy.

Poniżej prezentowana lista ptaków (tab. 3) obejmująca 35 gatunków jest wynikiem zestawienia wszystkich obserwacji dokonanych na terenie Parku Sieleckim od roku 2007 do końca lutego 2025.

Tabela 3. Lista ptaków obserwowanych na terenie Parku Sieleckiego latach 2007-2025, zebranych w bazie Ornitho.pl. Status: L – obserwacje w sezonie lęgowym, P – w okresie przelotów, W – w okresie zimowym. Gatunki uszeregowano alfabetycznie wg nazwy polskiej.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Status	Lata	Najwyższa stwierdzona kat. lęg.
1	bogatka	<i>Parus major</i>	L, W	2020–2023	B
2	czyż	<i>Spinus spinus</i>	W	2022	
3	dzięcioł białoszyi	<i>Dendrocopos syriacus</i>	L, P, W	2017–2023	A
4	dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	L, P	2022–2023	A
5	dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	P	2017–2024	
6	gawron	<i>Corvus frugilegus</i>	L	2023	A
7	gołąb miejski	<i>Columba livia f. urbana</i>	L, P, W	2019–2023	A
8	grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	L, P	2019–2023	B
9	jemiołuszka	<i>Bombycilla garrulus</i>	P	2016	
10	jerzyk	<i>Apus apus</i>	L	2012–2022	C
11	kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	L	2021–2023	B
12	kawka	<i>Coloeus monedula</i>	P, W	2022	
13	kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	L	2021	A
14	kos	<i>Turdus merula</i>	L	2021–2023	B
15	kowalik	<i>Sitta europaea</i>	L	2023	A
16	krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	L, P, W	2017–2025	C
17	kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	L	2023	A
18	łyska	<i>Fulica atra</i>	L, P, W	2017–2025	C
19	mandarynka	<i>Aix galericulata</i>	L, P, W	2017–2025	C
20	mazurek	<i>Passer montanus</i>	L	2021	A
21	modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	L, W	2021–2023	C
22	nurogęs	<i>Mergus merganser</i>	L, P	2020–2024	A
23	piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	L	2021	A
24	piegża	<i>Curruca curruca</i>	L	2019–2023	B
25	pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	L	2019–2023	B
26	pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	L	2021–2023	B
27	puszczyk	<i>Strix aluco</i>	W	2024	
28	sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	L, P	2021–2022	B
29	sroka	<i>Pica pica</i>	L, W	2020–2023	A
30	szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	L, W	2019–2023	C
31	śmieszka	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	L, W	2020–2025	
32	świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	L	2021	B
33	wrona (siwa)	<i>Corvus corone ssp. cornix</i>	L, P, W	2021–2023	B
34	zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	L	2019–2021	A
35	zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	P	2022–2024	

3. Materiały i metody

3.1. Założenia metodyczne

Celem niniejszej inwentaryzacji było określenie pełnej listy awifauny Parku Sieleckiego w poszczególnych okresach fenologicznych od marca 2025 do lutego 2026 roku, wraz z możliwie najdokładniejszym oszacowaniem liczebności poszczególnych gatunków. Wszystkie kontrole terenowe prowadzono podczas przemarszów (lustracji) w okresie najwyższej aktywności ptaków (głównie w godzinach porannych), przy odpowiednich warunkach pogodowych – w dni bezdeszczowe i bezwietrzne. Kontrole obejmowały każdorazowo całą powierzchnię badawczą. Ptaki rejestrowano na podstawie obserwacji wizualnych oraz stwierdzeń głosowych poszczególnych gatunków. Do identyfikacji wizualnej wykorzystywano sprzęt optyczny (lornetkę lub aparat fotograficzny). W trakcie kontroli notowano wszystkie stwierdzone ptaki z podziałem na gatunek (oraz płeć i wiek, jeśli było to możliwe), zapisując dokładną lokalizację obserwacji, liczebność oraz status poszczególnych osobników (stacjonarny, przelotny lub martwy). W miarę możliwości zapisywano również dodatkowe szczegóły obserwacji (np. śpiew, pobieranie wody, odpoczynek). Wszystkie całoroczne obserwacje zapisywano w aplikacji NaturaList połączonej z bazą Ornitho.pl.

Na podstawie zebranych danych określono sposób wykorzystania badanego terenu przez ptaki w cyklu rocznym, w tym zagęszczenia lęgowe poszczególnych gatunków. Dla wybranych gatunków lęgowych wyznaczono również przybliżone zasięgi terytoriów lęgowych. Na podstawie zgromadzonych danych oceniono także znaczenie powierzchni badawczej dla lokalnej ornitofauny, zidentyfikowano występujące zagrożenia oraz wskazano możliwe działania poprawiające jakość siedlisk ptaków.

Dokładna metodyka inwentaryzacji różniła się w zależności od okresu fenologicznego i została opisana poniżej.

Nazewnictwo

W niniejszym raporcie polskie i naukowe nazwy gatunków ptaków są zgodne z Listą awifauny krajowej Komisji Faunistycznej Sekcji Zoologicznej PTZool (<https://komisjafaunistyczna.pl/lista/>), aktualną na dzień 1.01.2026 roku. Ze względu na zmiany taksonomiczne dotyczące wrony w trakcie trwania badań oraz połączenie wrony siwej i czarnowrona w jeden gatunek (wcześniej: wrona siwa *Corvus cornix*, obecnie wrona *Corvus corone*), zastosowano zapis wrona (siwa) *Corvus corone* ssp. *cornix*. Na powierzchniach badawczych nie stwierdzono czarnowrona, dlatego w dalszej części raportu określenie „wrona” odnosi się do wrony (siwej).

Okres pozalęgowy: migracja jesienna, wiosenna, zimowanie i dyspersja polęgowa

Kontrole dzienne

Sposób liczenia ptaków w okresie pozalęgowym nie różnił się od ogólnej metodyki stosowanej w ciągu całego roku. Okres ten podzielono na cztery okresy fenologiczne: migrację wiosenną (12.03–16.05.2025), okres koczowania i dyspersji polęgowej (1.07–31.08.2025, migrację jesienną (1.09–30.11.2025) oraz zimowanie (1.12.2025–28.02.2026). Uproszczony schemat przedstawiono na

rycinie 2. Daty początku i końca poszczególnych okresów mają charakter umowny, gdyż w rzeczywistości częściowo się one pokrywają. W związku z tym stwierdzenia części gatunków przelotnych oraz osobników w trakcie dyspersji dotyczą również umownego okresu lęgowego (12.03–31.08). Podczas kontroli notowano wszystkie gatunki ptaków.

III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
okres inwentaryzacji (12.03.2025-28.02.2026)											
sezon lęgowy (12.03-31.08)						migracja jesienna (1.09-30.11)			zimowanie (1.12-28.02)		
migracja wiosenna (12.03.-16.05)		koczowanie i dyspersja (1.07-31.08)									
kartowanie na wszystkich powierzchniach				dodatkowe kartowanie (P. Skaryszewski)	przemarsze bez kartowania						

Ryc. 2. Okresy fenologiczne i zastosowane główne metody liczenia – uproszczony schemat.

Okres lęgowy oraz migracji wiosennej

Ze względu na czas niezbędny do sfinalizowania formalności związanych z umową zespół obserwatorów rozpoczął prowadzenie obserwacji już w marcu we własnym zakresie. Dane zebrane przed podpisaniem umowy zostały opracowane łącznie z pozostałymi danymi, co było konieczne do uzyskania pełnego obrazu zespołu ptaków lęgowych na badanych powierzchniach.

Prace terenowe w okresie migracji wiosennej (12.03–15.05.2025) oraz w okresie lęgowym (12.03–30.06.2025) prowadzono z zastosowaniem kombinowanej odmiany metody kartograficznej (Tomiałojć 1980). Okres migracji wiosennej oraz początek sezonu lęgowego wielu gatunków w znacznym stopniu pokrywają się w czasie, co powoduje, że podczas jednej kontroli terenowej możliwe jest stwierdzenie zarówno osobników lęgowych, jak i migrujących. Zastosowanie kombinowanej metody kartograficznej pozwala jednak z dużą skutecznością oddzielić frakcję ptaków migrujących od lęgowych.

W opisywanym okresie przeprowadzono łącznie w Parku Sieleckim 15 kontroli porannych oraz 2 kontrole wieczorne/brzaskowe (na początku kwietnia i na początku czerwca). Ze względu na hałas miejski prowadzono kontrole o brzasku na niektórych powierzchniach, równoważne z wieczornymi. Kontrole poranne rozpoczynano około wschodu słońca i kończono przed południem. Wszystkie kontrole wykonywano pieszo; tempo penetracji terenu wynosiło około 1,5–3 godziny na 10 ha. Kontrole wieczorne/brzaskowe i nocne prowadzono w godzinach 19:00–22:30 lub 2:30–4:00, w zależności od zmieniających się godzin wschodu i zachodu słońca.

Podczas każdej kontroli na przygotowanym planie terenu lub w aplikacji NaturaList zaznaczano miejsca stwierdzeń śpiewających samców (ze szczególnym uwzględnieniem stwierdzeń równoczesnych), par oraz innych zachowań wskazujących na odbywanie lęgów, np. transport materiału gniazdowego lub pokarmu dla piskląt. Rejestrowano zarówno obserwacje wizualne, jak i stwierdzenia głosowe (tzw. kartowanie).

W przypadku gatunków skrytych lub gniazdujących późno, takich jak piegża, słowiki czy świstunka leśna, za lęgowe uznano również terytoria, na których dokonano jedynie 2–3 stwierdzeń w szczycie sezonu lęgowego lub obserwowano ptaki w kategorii lęgowości C.

Dla wybranych gatunków gniazdujących kolonijnie lub półkolonijnie (np. szpak, mazurek), a także dla wrony, sroki i gawrona prowadzono dokładne wyszukiwanie i liczenie gniazd, a zagęszczenia lęgowe określono na podstawie liczby stwierdzonych aktywnych gniazd.

W przypadku grzywacza *Columba palumbus* liczbę terytoriów oszacowano na podstawie znalezionych gniazd oraz kartowania. Ze względu na ograniczony terytorializm tego gatunku w miastach oraz częste niszczenie gniazd przez krukowate (co zmusza ptaki do ponawiania lęgów), uzyskane wartości należy traktować jako przybliżone.

Do wykrywania i oceny liczebności ptaków o aktywności nocnej lub wczesnoporannej, takich jak chruściele i sowy, podczas kontroli nocnych stosowano nasłuch, a w szczególnych przypadkach metodę stymulacji głosowej (Dombrowski i in. 1993). Liczebność łyski oceniono na podstawie wyszukiwania gniazd oraz liczby par wodzących młode (Chylarecki i in. 2015), natomiast liczebność krzyżówki i mandarynki określono na podstawie obserwacji samic i samców przed lęgami oraz w okresie wysiadywania, a także liczby samic wodzących młode (Keller i in. 1987; Jantarski 2017). W przypadku mandarynki istotnych informacji o liczebności par lęgowych dostarczyły również odczyty obrączek, gdyż większość ptaków występujących w parku była wcześniej zaobrączkowana.

Po zakończeniu wszystkich kontroli sporządzono mapy gatunkowe, na podstawie których – zgodnie z wytycznymi Tomiałowicza (1980) – określono lokalizację i liczbę terytoriów odpowiadających parom lęgowym występującym na terenie parku (metodyczne wyszukiwanie gniazd dla większości gatunków ptaków nie było prowadzone – gniazda notowano jedynie w przypadku ich przygodnego stwierdzenia podczas kontroli terenowych). Obliczono również zagęszczenia poszczególnych gatunków lęgowych (liczba par/10 ha) w przeliczeniu na całą powierzchnię parku, a w przypadku gatunków leśnych i wodnych także w odniesieniu do powierzchni odpowiednich biotopów (zadrzewień i wód). Określono również kategorię lęgowości według wytycznych Wilka i in. (2016). Do określenia struktury dominacyjnej zastosowano kryteria zaproponowane przez Trojana (1975): dominanty – udział powyżej 5%, subdominanty – 2–5%, influenty – 1–2%, gatunki akcesoryczne – poniżej 1%. Awifaunę lęgową podzielono na grupy ekologiczne (gniazdowe) według kryteriów zaproponowanych przez Tomiałowicza (1970): dziuplaki, ptaki gniazdujące na drzewach i krzewach powyżej 1,5 m wysokości oraz ptaki gniazdujące nisko (poniżej 1,5 m oraz na ziemi). Dla gatunków plastycznych w wyborze miejsca gniazdowania (krzyżówka, rudzik, kos), na potrzeby opracowania, przyjęto jeden rodzaj grupy gniazdowej według tabeli w **załączniku I**. Ze względu na specyfikę siedlisk miejskich dodano również czwartą kategorię: ptaki gniazdujące na budynkach i innych konstrukcjach antropogenicznych. Dla wszystkich grup obliczono ich udział procentowy w zgrupowaniu.

Listę gatunków migrujących określono na podstawie szczegółów obserwacji (brak kryteriów lęgowości), wiedzy o fenologii migracji danego gatunku (data obserwacji) oraz analizy danych zebranych metodą kartograficzną.

3.2. Daty kontroli

Łącznie przeprowadzono 40 kontroli terenowych (21 w okresie lęgowym oraz 13 w okresie pozalęgowym). Wykonywano również kontrole uzupełniające (nieobowiązkowe) w celu uzupełnienia dokumentacji fotograficznej lub potwierdzenia wybranych obserwacji (tab. 4).

Tabela 4. Zestawienie dat kontroli terenowych w Parku Sieleckim w latach 2025-2026.

Lp.	Nr	Data	Rodzaj kontroli	Okres fenologiczny	Wykonawca
1	I	12.03.2025	poranna, uzupełniająca	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
2	II	14.03.2025	poranna, uzupełniająca	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
3	III	26.03.2025	poranna, uzupełniająca	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
4	IV	10.04.2025	poranna, uzupełniająca	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
5	2	17.04.2025	poranna	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
6	1	19.04.2025	wieczorna	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
7	3	21.04.2025	poranna	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
8	4	23.04.2025	poranna	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
9	5	29.04.2025	poranna	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
10	6	08.05.2025	poranna	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
11	7	15.05.2025	poranna	migracja wiosenna, lęgowy	Łukasz Wardecki
12	8	22.05.2025	poranna	lęgowy	Łukasz Wardecki
13	9	30.05.2025	poranna	lęgowy	Łukasz Wardecki
14	10	04.06.2025	wieczorna	lęgowy	Łukasz Wardecki
15	11	14.06.2025	poranna	lęgowy	Łukasz Wardecki
16	12	20.06.2025	poranna	lęgowy	Łukasz Wardecki
17	13	28.06.2025	poranna	lęgowy	Łukasz Wardecki
18	14	10.07.2025	poranna	lęgowy, koczowanie i dyspersja	Łukasz Wardecki
19	15	24.07.2025	poranna	lęgowy, koczowanie i dyspersja	Łukasz Wardecki
20	16	07.08.2025	poranna	lęgowy, koczowanie i dyspersja	Łukasz Wardecki
21	17	21.08.2025	poranna	lęgowy, koczowanie i dyspersja	Łukasz Wardecki
22	18	08.09.2025	poranna	migracja jesienna	Łukasz Wardecki
23	19	23.09.2025	poranna	migracja jesienna	Łukasz Wardecki
24	20	02.10.2025	poranna	migracja jesienna	Łukasz Wardecki
25	21	12.10.2025	poranna	migracja jesienna	Łukasz Wardecki
26	22	26.10.2025	poranna	migracja jesienna	Łukasz Wardecki
27	23	08.11.2025	poranna	migracja jesienna	Łukasz Wardecki
28	24	19.11.2025	poranna	migracja jesienna	Łukasz Wardecki
29	25	05.12.2025	poranna	zimowanie	Łukasz Wardecki
30	26	17.12.2025	poranna	zimowanie	Fatima Hayatli
31	27	11.01.2026	poranna	zimowanie	Łukasz Wardecki
32	28	25.01.2026	poranna	zimowanie	Łukasz Wardecki
33	29	07.02.2026	poranna	zimowanie	Łukasz Wardecki
34	30	19.02.2026	poranna	zimowanie	Łukasz Wardecki

3.3. Opracowanie wyników

Mapy gatunkowe wykonano w programie QGIS 3.28.11, wykorzystując dane z bazy BDOT10k z zasobów GUGiK dostępnej bezpłatnie i możliwej do dowolnego wykorzystania w serwisie www.geoportal.gov.pl oraz Mapy Koron Drzew z zasobów Biura Ochrony Środowiska m. st.

Warszawy. Wszystkie obliczenia przytoczone w niniejszym raporcie wykonano w programie Microsoft Excel, w pakiecie Office 365. Analizy zasięgu terytoriów dokonano w trakcie prac kameralnych, zarówno z wykorzystaniem tradycyjnych map papierowych, na które przenoszono obserwacje po każdej kontroli, jak i w programie QGIS.

4. Wyniki

4.1. Awifauna parku

W okresie od 12 marca 2025 do 19 lutego 2026 roku, podczas 34 kontroli obejmujących obszar całego parku (**tab. 4**), stwierdzono 50 gatunków ptaków. Do awifauny parku należały 44 gatunki, gdyż 6 gatunków stwierdzono jedynie podczas przelotu nad parkiem (nie związane z terenem). Łącznie dokonano 1213 obserwacji 2912 osobników (**tab. 5**). 21 gatunków uznano za lęgowe na terenie parku, 38 gatunków było przelotnych, 8 zalatywało z sąsiednich terenów a 24 gatunki stwierdzono w okresie zimowym.

Tabela 5. Liczba obserwacji i osobników oraz status (L – lęgowy, P – przelotny, Z – zalatujący, W – zimujący) poszczególnych gatunków ptaków stwierdzonych w Parku Sieleckim w okresie 12.03.2025-28.02.2026. Podana liczba osobników jest w większości przypadków wyższa niż rzeczywiście występujących w parku, gdyż zsumowano często te same osobniki widziane na kolejnych kontrolach. Gatunki uszeregowano alfabetycznie wg nazwy polskiej. * - gatunki stwierdzone wyłącznie podczas przelotu nad parkiem.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Status	N obserwacji	N osobników
1	bogatka	<i>Parus major</i>	L, P, W	60	144
2	czeczotka*	<i>Acanthis flammea flammea</i>	P	1	1
3	czyż*	<i>Spinus spinus</i>	P, W	4	23
4	dzięcioł białoszyi	<i>Dendrocopos syriacus</i>	L, W	13	14
5	dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	L, W	21	23
6	dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	L	8	8
7	dzięciołek	<i>Dryobates minor</i>	P	1	1
8	dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	P, W	16	25
9	gawron	<i>Corvus frugilegus</i>	P, W	21	31
10	gil*	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	P	1	1
11	gołąb miejski	<i>Columba livia f. domestica</i>	Z	69	237
12	grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	P, W	9	21
13	grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	L, P	83	94
14	jerzyk*	<i>Apus apus</i>	P, Z	13	31
15	kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	L, P	16	17
16	kawka	<i>Coloeus monedula</i>	P, W	12	19
17	kokoszka	<i>Gallinula chloropus</i>	Z	3	4
18	kos	<i>Turdus merula</i>	L, P, W	53	61
19	krzyżodziób świerkowy*	<i>Loxia curvirostra</i>	P	1	5

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Status	N obserwacji	N osobników
20	krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	L, P, W	180	970
21	kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	Z, W	27	84
22	łozówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	Z	1	1
23	łyska	<i>Fulica atra</i>	L, P, W	117	343
24	mandarynka	<i>Aix galericulata</i>	L, P, W	38	82
25	mazurek	<i>Passer montanus</i>	Z	3	5
26	mewa siwa*	<i>Larus canus</i>	P	3	3
	mewa srebrzysta / białogłowa / romańska*	<i>Larus argentatus / cachinnans / michahellis</i>	P	3	3
27	modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	L, P, W	77	110
28	muchotłówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	Z	1	1
29	mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	P	6	10
30	paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	P, W	3	4
31	pełzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	L, W	37	44
32	piegża	<i>Curruca curruca</i>	L, P	4	4
33	pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	L, P	8	8
34	pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	L, P	4	4
35	pustułka*	<i>Falco tinnunculus</i>	P	1	1
36	ranuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>	P	1	7
37	rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	L, P, W	14	18
38	sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	L, P	5	5
39	skowronek*	<i>Alauda arvensis</i>	P	1	1
40	sosnówka	<i>Periparus ater</i>	P	3	15
41	sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	L, P, W	12	19
42	sroka	<i>Pica pica</i>	Z, W	9	11
43	strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	P, W	4	5
44	szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	P	1	2
45	szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	L, P	114	186
46	śmieszka	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	P, W	21	44
47	śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	P	2	3
48	wrona (siwa)	<i>Corvus corone ssp. cornix</i>	L, W	97	147
49	zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	L, P, W	8	9
50	zimirdek	<i>Alcedo atthis</i>	P, W	3	3
łącznie gatunków: 50				1213	2912

4.2. Awifauna przelotna i ptaki zalatujące

W okresie migracji wiosennej (12.03-16.05) oraz jesiennej (1.09-30.11) stwierdzono występowanie 38 gatunków, które uznano za przelotne. Grupę migrantów wiosennych tworzyło 31 gatunków, migrantów jesiennych 23 gatunki, w tym 16 gatunków migrantów stwierdzano zarówno w trakcie przelotu wiosennego jak i jesiennego, Stwierdzono także 8 gatunków zalatujących (**tab. 6**). Średnie zagęszczenie ptaków w okresach migracji wynosiło 268,2 os./10 ha/kontrolę.

Tabela 6. Status, liczebność, zagęszczenie średnie (x/10 ha) i maksymalne (max/10 ha) w przeliczeniu na kontrolę poszczególnych gatunków ptaków przelotnych, stwierdzonych na terenie Parku Sieleckiego w roku 2025 w okresach migracji wiosennej, jesiennej i w okresie dyspersji. Status: PW – migrant wiosenny, PJ – migrant jesienny, Z- gatunek zalatujący. Gatunki uszeregowano alfabetycznie wg nazwy polskiej.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Status	Liczebność	x/10 ha	max/10 ha
1	bogatka	<i>Parus major</i>	PW, PJ	1–13	13,5	40,6
2	czeczotka	<i>Acanthis flammea flammea</i>	PJ	1	3,1	3,1
3	czyż	<i>Spinus spinus</i>	PW, PJ	1–5	9,4	15,6
4	dzięciołek	<i>Dryobates minor</i>	PJ	1	3,1	3,1
5	dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	PW, PJ	1–6	7	18,8
6	gawron	<i>Corvus frugilegus</i>	PW, PJ	1–3	5,5	9,4
7	gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	PW	1	3,1	3,1
8	gołąb miejski	<i>Columba livia f. domestica</i>	Z	1–23	27,9	71,9
9	grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	PW, PJ	1–7	9,4	21,9
10	grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	PW, PJ	1–11	16,7	34,4
11	jerzyk	<i>Apus apus</i>	PW, Z	3	9,4	9,4
12	kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	PW	1–4	6,2	12,5
13	kawka	<i>Coloeus monedula</i>	PW, PJ	1–6	7,3	18,8
14	kokoszka	<i>Gallinula chloropus</i>	Z	1–2	4,2	6,2
15	kos	<i>Turdus merula</i>	PW, PJ	1–6	9,6	18,8
16	krzyżodziób świerkowy	<i>Loxia curvirostra</i>	PW	5	15,6	15,6
17	krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	PW, PJ	8–41	79	128,1
18	kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	Z	1–26	18	81,2
19	łożówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	Z	1	3,1	3,1
20	łyśka	<i>Fulica atra</i>	PW, PJ	2–19	31,9	59,4
21	mandarynka	<i>Aix galericulata</i>	PW, PJ	1–8	11,9	25
22	mazurek	<i>Passer montanus</i>	Z	2–3	7,8	9,4
23	mewa siwa	<i>Larus canus</i>	PW	1	3,1	3,1
24	mewa srebrzysta / bia- łogłowa / romańska	<i>Larus argentatus / cachinnans / michahellis</i>	PW, PJ	1	3,1	3,1
25	modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	PW, PJ	1–10	12,1	31,2
26	muchotłówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	Z	1	3,1	3,1
27	mysi królik	<i>Regulus regulus</i>	PJ	1–5	7,8	15,6
28	paszkoć	<i>Turdus viscivorus</i>	PW	2	6,2	6,2
29	piegża	<i>Curruca curruca</i>	PW	1	3,1	3,1
30	pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	PW	1–2	3,7	6,2
31	pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	PW	1	3,1	3,1
32	pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	PW	1	3,1	3,1
33	ranuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>	PJ	7	21,9	21,9
34	rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	PW, PJ	1–2	4,7	6,2
35	sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	PW	1	3,1	3,1
36	skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	PW	1	3,1	3,1
37	sosnowka	<i>Periparus ater</i>	PJ	6–9	23,4	28,1
38	sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	PW, PJ	1–2	3,7	6,2
39	sroka	<i>Pica pica</i>	Z	1–3	4,2	9,4
40	strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	PJ	1–2	4,7	6,2
41	szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	PW	2	6,2	6,2

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Status	Liczebność	x/10 ha	max/10 ha
42	szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	PW, PJ	2–31	34,9	96,9
43	śmieszka	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	PW, PJ	1–5	5,4	15,6
44	śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	PW	1–2	4,7	6,2
45	zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	PW	1–2	4,2	6,2
46	zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	PJ	1	3,1	3,1
Średnio na kontrolę				86	268,2	

Zdj. 3. Zimorodek (fot. Łukasz Wardecki)

4.3. Awifauna zimująca

W okresie zimowania (1.12-28.02) stwierdzono 24 gatunków ptaków o średnim zagęszczeniu 247,4 os./10 ha/kontrolę (tab. 7).

Tabela 7. Liczebność (zakres), zagęszczenie średnie (x/10 ha) i maksymalne (max/10 ha) w przeliczeniu na kontrolę poszczególnych gatunków ptaków zimujących, stwierdzonych na terenie Parku Sieleckiego w okresie 1.12.2025-28.02.2026. Gatunki uszeregowano alfabetycznie wg nazwy polskiej.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Liczebność	x/10 ha	max/10 ha
1	bogatka	<i>Parus major</i>	4–21	31,2	65,6
2	czyż	<i>Spinus spinus</i>	7–10	26,6	31,2
3	dzięcioł białoszyi	<i>Dendrocopos syriacus</i>	1	3,1	3,1
4	dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	1	3,1	3,1
5	dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	1–6	6,8	18,8
6	gawron	<i>Corvus frugilegus</i>	3–9	14,4	28,1

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Liczebność	x/10 ha	max/10 ha
7	grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1–6	9,4	18,8
8	kawka	<i>Coloeus monedula</i>	1–2	4,7	6,2
9	kos	<i>Turdus merula</i>	1–3	5,5	9,4
10	krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	4–40	80,7	125
11	kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	1–4	7	12,5
12	łyśka	<i>Fulica atra</i>	8	25	25
13	mandarynka	<i>Aix galericulata</i>	2–3	8,3	9,4
14	modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	1–6	7,3	18,8
15	paszkoć	<i>Turdus viscivorus</i>	2	6,2	6,2
16	pełzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	1–2	3,7	6,2
17	rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	2	6,2	6,2
18	sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	1–6	7,8	18,8
19	sroka	<i>Pica pica</i>	1–2	4,7	6,2
20	strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	1	3,1	3,1
21	śmieszka	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	2–23	19,4	71,9
22	wrona (siwa)	<i>Corvus corone ssp. cornix</i>	5–9	22,4	28,1
23	zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	1	3,1	3,1
24	zimirdek	<i>Alcedo atthis</i>	1	3,1	3,1
Średnio na kontrolę			79	247,4	

4.4. Awifauna lęgowa

W roku 2025, w okresie lęgowym (12.03-29.07) na terenie Parku Sieleckiego stwierdzono obecność 21 gatunków ptaków uznanych za lęgowe, prawdopodobnie lęgowe lub o gniazdowaniu możliwym (**tab. 8**). Dla gatunków lęgowych określono kategorię lęgowości (wg. Wilk 2016): kat. C (gniazdowanie pewne) – 12 gatunków, kat. B (gniazdowanie prawdopodobne) – 8 gatunków, kat. A (gniazdowanie możliwe) – 1 gatunek.

Ogólne zagęszczenie całego zespołu ptaków lęgowych wynosiło 145,3 pary/10 ha. Dokładne dane dotyczące liczebności, zagęszczenia i udziału procentowego poszczególnych gatunków zostały przedstawione w tabeli 8. Grupa dominantów w zespole ptaków lęgowych Parku Sieleckiego stanowiła 75,3% wszystkich par, należało do niej 5 gatunków: szpak, grzywacz, krzyżówka, łyśka i modraszka. Największy udział w tej grupie wykazywał szpak (25,8%). Najliczniejszą grupę ekologiczną stanowiły ptaki gniazdujące w dziuplach (44,1%), mniej liczne były gatunki gniazdujące nisko (29,0%), a najmniej liczne – gatunki zakładające gniazda wysoko na drzewach lub w krzewach (26,9%).

Tabela 8. Kategoria lęgowości, liczba par lęgowych, zagęszczenie i udział w zespole (dominacja) ptaków lęgowych stwierdzonych w Parku Sieleckim w roku 2025; Kat. – kategoria lęgowości, N – liczba par (terytoriów); N śr. – średnia liczba par (terytoriów); Z śr. – średnie zagęszczenie [n par/10ha] na powierzchni całego parku; D – dominacja [%] (dominanty – powyżej 5%, subdominanty – 2–5%, influenty – 1–2%, gatunki akcesoryczne – poniżej 1%). Pogrubioną czcionką zaznaczono gatunki stanowiące grupę dominantów. Uszeregowano wg. malejącej liczebności.

Lp.	nazwa polska	nazwa naukowa	kat. lęg	N par	N par śr.	Z śr.	D
1	szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	C	11-13	12	37,5	25,8%
2	grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	C	6,5	6,5	20,3	14,0%
3	krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	C	5-7	6	18,8	12,9%
4	łyśka	<i>Fulica atra</i>	C	4	4	12,5	8,6%
5	modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	C	3,5	3,5	10,9	7,5%
6	wrona (siwa)	<i>Corvus corone ssp. cornix</i>	C	3	3	9,4	6,5%
7	kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	B	2	2	6,3	4,3%
8	kos	<i>Turdus merula</i>	C	2	2	6,3	4,3%
9	mandarynka	<i>Aix galericulata</i>	C	2	2	6,3	4,3%
10	bogatka	<i>Parus major</i>	C	1,5	1,5	4,7	3,2%
11	pełzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	C	1	1	3,1	2,2%
12	zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	B	1	1	3,1	2,2%
13	dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	C	0,5	0,5	1,6	1,1%
14	piegża	<i>Curruca curruca</i>	B	0,5	0,5	1,6	1,1%
15	pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	B	0,5	0,5	1,6	1,1%
16	rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	C	0,5	0,5	1,6	1,1%
17	dzięcioł białoszyi	<i>Dendrocopos syriacus</i>	B	+	+		
18	dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	B	+	+		
19	pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	B	+	+		
20	sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	A	+	+		
21	sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	B	+	+		
					46,5	145,3	100,0%

4.6. Przegląd gatunków lęgowych w całym parku

Bogatka *Parus major* – C – 1,5 pary

Obszar powierzchni próbnej stanowił terytorium dwóch par bogatek, z czego jedno tylko częściowo obejmowało północną jej część – tu gniazda nie odnaleziono. Na drugim końcu parku – na południu, bogatki gniazdowały w tej samej budce lęgowej typu A dwukrotnie - w maju (8 i 15 maja) oraz czerwcu (28 czerwca, zdj. 4).

Zdj. 4. Bogatka wyglądająca z budki lęgowej (fot. Łukasz Wardecki)

Dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus* – C – (+)

Stwierdzany w parku w trakcie kontroli: 6 i 14 marca, 10 kwietnia oraz 8 maja. Były to przede wszystkim obserwacje żerujących ptaków. Nie stwierdzono gniazdowania, lecz park uznano za nieokreśloną bliżej część terytorium jednej pary dzięcioła białoszyjego.

Dzięcioł duży *Dendrocopos major* – C – 0,5 pary

Parę ptaków stwierdzono już na początku badań - 6 marca. Następnie przez całą wiosnę rejestrowano pojedyncze osobniki, przede wszystkim w trakcie żerowania, bez zachowań terytorialnych. 22 maja znaleziono nad stawem dziuplę, w topoli białej na wysokości 10 metrów. 30 maja ponownie obserwowano zajętą dziuplę z dużymi pisklętami - była to ostatnia obserwacja tego gatunku w parku. Terytorium znajdowało się także poza granicami powierzchni, dlatego też udział potraktowano jako 0,5 p.

Dzięcioł zielony *Picus viridis* – B – (+)

Stwierdzany w parku w trakcie kontroli: 6 i 26 marca, 10 i 16 kwietnia oraz 8 i 15 maja. Były to przede wszystkim obserwacje z zachowaniami lęgowymi - nawoływania. Nie stwierdzono gniazdowania, lecz park uznano za nieokreśloną bliżej część terytorium jednej pary dzięcioła zielonego.

Grzywacz *Columba palumbus* – C – 6,5 pary

Jeden z najliczniejszych ptaków w Parku Sieleckim. Obserwowany od samego początku, tj. od 6 marca. Terytorium 5 par znajdowało się w zdecydowanej większości w granicach parku, a kolejnych 3 - jedynie częściowo (udział 0,5 pary). Odnaleziono w granicach powierzchni 5 gniazd w 4 terytoriach. W żadnym nie odnotowano sukcesu lęgowego. Przez cały okres lęgowy nie obserwowano ptaków

młodocianych, nawet spoza parku. Ostatnie zachowania lęgowe (gruchający samiec) stwierdzono jeszcze 24 lipca.

Kapturka *Sylvia atricapilla* – C – 2 pary

Pierwsza, bardzo wczesna obserwacja podśpiewującego samca miała miejsce 26 marca, natomiast regularne obserwacje ptaków rozpoczęły się od kontroli w dniu 16 kwietnia. Kapturka była gatunkiem często rejestrowanym, jednak większość obserwacji (przede wszystkim śpiewających samców) dotyczyła miejsc bezpośrednio przylegających do obszaru badań. Wynikało to z charakteru parku (dominacja luźnego drzewostanu) i jego otoczenia (tereny prywatne, z dużą ilością krzewów, bluszczu pospolitego i ogródków o zamkniętym charakterze). Łącznie w parku oraz poza nim wyznaczono 7 pewnych terytoriów, lecz jedynie trzy (jedno w całości, a dwa częściowo) znajdowały się w granicach badanej powierzchni. Nie odnaleziono gniazd, co doprowadziło do zaniżenia kategorii lęgowej (B - gniazdowanie możliwe).

Kos *Turdus merula* – C – 2 pary

Pierwszej obserwacji dokonano 14 marca. Jeden z najczęściej stwierdzanych gatunków, lecz podobnie jak w przypadku kapturki – jego udział w zespole lęgowym badanego obszaru był niewielki. Większość ptaków przebywała na samej granicy powierzchni, a często - poza nią. Większość gęstych zarośli i krzewów iglastych znajdowała się na prywatnych działkach. Przynajmniej w przypadku trzech gniazd obserwowano, jak ptaki niosą materiał lub pokarm blisko poza powierzchnię, a tylko w jednym przypadku, na samym początku okresu lęgowego (14 marca), budowanie gniazda w gęstych ciernistych zaroślach w powierzchni. Czynnego gniazda w granicach parku nie znaleziono, gdyż w miejscach dostępnych prawdopodobnie nie znajdowały się. Obserwowano minimum 7 par i interakcje pomiędzy nimi, lecz tylko 4 terytoria znajdowały częściowo w granicach Parku Sieleckiego, a udział każdej określono na 0,5 pary. Jeszcze 28 czerwca obserwowano samicę niosącą pokarm z parku na tereny prywatne.

Zdj. 5. Samiec kosa (fot. Łukasz Wardecki)

Krzyżówka *Anas platyrhynchos* – C – 5-7 par

Jeden z najliczniejszych gatunków w parku, obecny przez cały sezon lęgowy. Korzystając z metod szacowania liczebności lęgowej populacji w oparciu o liczebność samców, samic oraz wykrytych młodych (Keller i in. 1987), oceniono wielkość populacji na 5 do 7 par (średnio 6). Wykryto w trakcie kontroli 5 rodzin, z których tylko jedna pomyślnie odchowala 3 młode. Park stanowił także duże pierzowisko krzyżówki. Pod koniec czerwca liczebność ptaków w parku przekraczała już 40 osobników.

Kwiczot *Turdus pilaris* – zalatujący

Pojedyncze osobniki stwierdzono 26 marca, 10 i 23 kwietnia. Zachowania terytorialne dotyczyły tylko stwierdzenia dwóch par, które wykazywały wobec siebie zachowania agresywne, jeszcze w marcu. Kolejna obserwacja miała miejsce 8 maja - 2 osobniki dorosłe wraz z 2 młodocianymi, dokarmianymi osobnikami. Ptaki te pochodziły spoza parku.

Łozówka *Acrocephalus palustris* – zalatujący

Śpiewającego na jednej z wysp samca obserwowano 14 czerwca. Pomimo dogodnego siedliska (gęsta roślinność zielna na wyspach), na kolejnych kontrolach gatunku nie stwierdzono. Z uwagi na brak samicy w rewirze, musiało dojść do jego przemieszczenia.

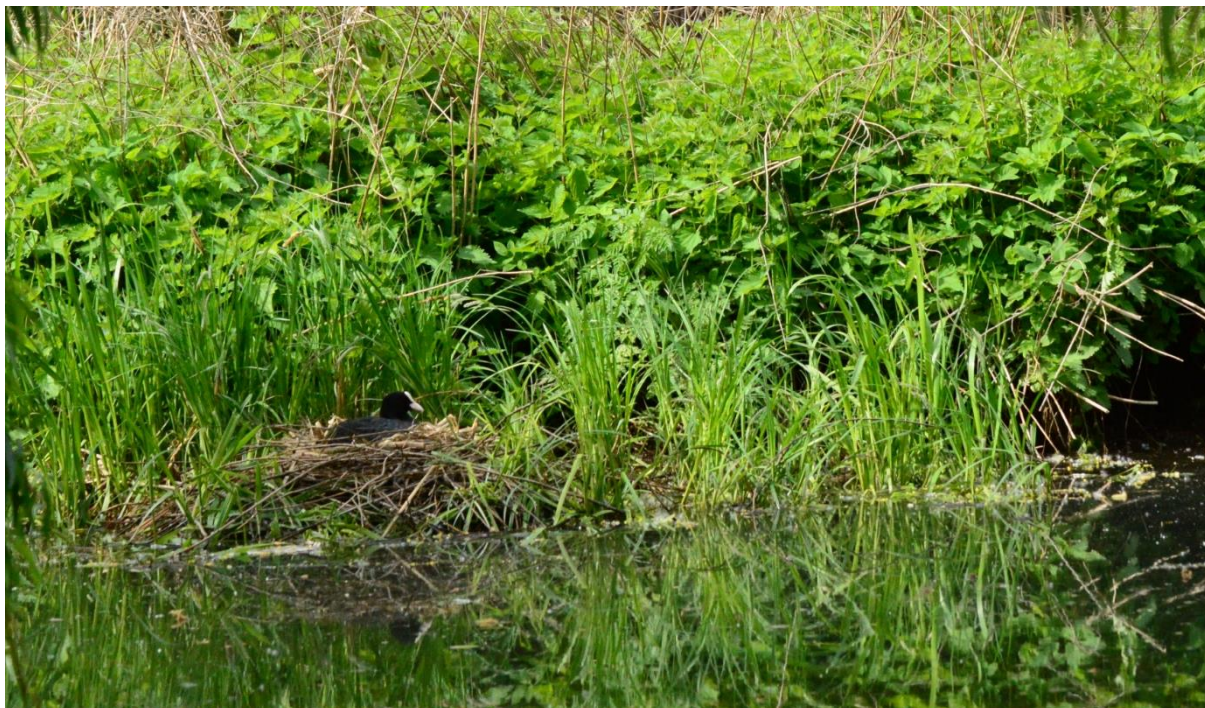
Łyska *Fulica atra* – C – 4 pary

Pierwszą obserwację zanotowano już na początku badań - 6 marca. Do końca marca przebywały w parku już wszystkie 4 lęgowe pary. Następnie 10 kwietnia dwie z nich wysiadywały już zniesienia, a gniazda kolejnych dwóch par powstały do końca kwietnia. Pierwsze młode obserwowano na kontroli w dniu 23 kwietnia (w dwóch gniazdach), kolejne na kontroli 29 kwietnia oraz 8 maja. Wszystkie pary odniosły sukces lęgowy wyprowadzając: 4, 3, 2 i 2 młode (w przypadku 2 młodych - pochodziły one z dwóch następujących po sobie lęgów - po jednym osobniku). Jedna z par przystąpiła do drugiego lęgu, ale na kolejnej kontroli gniazda już nie było. Para, która wyprowadziła dwa razy po jednym młodym przystępowała do lęgów aż 4 razy. Począwszy od 28 czerwca liczba młodych osobników zaczęła spadać wskutek dyspersji polęgowej. Jeszcze na kontroli w dniu 10 lipca w parku przebywały wszystkie dorosłe osobniki.

Mandarynka *Aix galericulata* – C – 2 pary

Obserwowana w parku na większości kontroli, zwykle w liczbie kilku osobników. Z uwagi na sąsiedztwo innych terenów zieleni, na których mandarynka gniazduje, wielkość populacji można określić jedynie na podstawie stwierdzeń bezpośredniego gniazdowania lub obecności rodzin. Samica mandarynki gniazdowała w budce lęgowej dla kaczek, znajdującej się na wyspie. 23 kwietnia obserwowano moment opuszczenia skrzynki przez 2 pisklęta, następnie samica nękana przez 3 kaczory wróciła do budki, z której dochodziły głosy kolejnych piskląt. Kontrola parku wieczorem i kolejnego dnia nie potwierdziła obecności samicy z młodymi, co wskazuje na szybką stratę lęgu. Kolejną samicę obserwowano z 3 pisklętami w wieku maksymalnie kilku dni w dniu 15 maja. Samica posiadała kolorową obrączkę o numerze N65. Na kolejnej kontroli samica przebywała w parku bez młodych, w dodatku obserwowano jej kopulację z samcem z numerem obrączki S23, który częściowo

zgubił już upierzenie godowe. Samica ta nie była więcej obserwowana. W parku znajdowało się także pierzowisko mandarynki. 20 czerwca obserwowano dwa odpoczywające, nieletnie samce.

Zdj. 6. Wysiadująca łyska (fot. Łukasz Wardecki)

Zdj. 7. Mandarynka z pisklętami (fot. Łukasz Wardecki)

Mazurek *Passer domesticus* – zalatujący

W okresie lęgowym stwierdzony jeden raz - 22 maja. Żerujące 2 osobniki napotkano przy ul. Jazgarzewskiej. Okoliczne osiedla mogły być zasiedlone przez ten gatunek, jednak nie obserwowano ich w granicach powierzchni.

Modraszka *Cyanistes caeruleus* – C – 3,5 pary

Zachowania lęgowe modraszki obserwowano od 6 marca, aż do 14 czerwca, choć po wyprowadzeniu młodych z pierwszego lęgu, nie obserwowano większości ptaków ani dalszych prób lęgów pozostałych. W granicach powierzchni badawczej znajdowały się 3 terytoria, w których wykryto gniazda. Ponadto terytoria kolejnych 3 par znajdowały się poza granicami parku, a tylko w przypadku jednego - częściowo także w parku (udział 0,5 p.). Łącznie uznano gniazdowanie na powierzchni 3,5 p. modraszek. Wszystkie 3 wykryte zniesienia znajdowały się w dziuplach naturalnych: klonu srebrzystego na 5 metrach, topoli białej na 4 metrach oraz klonu jesionolistnego pod osłoną bluszczu na 8 metrach. Pierwsze karmienie obserwowano 29 kwietnia, a ostatnie - 22 maja. Z dwóch dziupli młode wyleciały między 8 a 15 maja.

Pelzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla* – C – 1 para

Pierwsze stwierdzenie śpiewającego samca odnotowano 26 marca, jednak osobnik ten przebywał przy ul. Jazgarzewskiej, a następnie poleciał za ul. Chełmską. Od 10 kwietnia do końca sezonu lęgowego na terenie Parku Sieleckiego przebywała i gniazdowała jedna para, pokrywając swoim rewirem większość obszaru badań i część terenów przylegających. Między 16 kwietnia a 8 maja obserwowano noszenie pokarmu, znajdując ostatecznie gniazdo w pęknięciu kory robinii akacjowej, na wysokości 1,5 m (zdj. 8). Ptaki przystąpiły także do drugiego lęgu. Kolejne gniazdo znajdowało się kilkanaście metrów obok pierwszego, w pęknięciu kory wierzby płaczącej, na wysokości 4,5 m. Obydwa lęgi wyprowadzone zostały pomyślnie.

Zdj. 8. Gniazdo pełzacza ogrodowego (widoczny wystający materiał gniazdowy spod kory, fot. Łukasz Wardecki)

Piegża *Curruca curruca* – B – 0,5 pary

Pierwszą obserwację dwóch śpiewających samców (w tym jednego w powierzchni) zanotowano 23 kwietnia. 3 śpiewające osobniki (w tym jeden w granicach powierzchni, ten sam co poprzednio) odnotowano na kontroli 29 kwietnia. Obserwacje te wypadały w okresie przelotów. Następnie w dwóch niedaleko od siebie położonych miejscach, na granicy Parku (w tym poza nim) śpiewającego ptaka obserwowano: 8, 15 i 22 maja oraz 20 czerwca. Na podstawie tych obserwacji uznano piegżę za gatunek prawdopodobnie lęgowy, a udział określono na 0,5 pary.

Pierwiosnek *Phylloscopus collybita* – B – 0,5 pary

Śpiewającego samca stwierdzano przez całą wiosnę - od 10 kwietnia do 10 lipca. Przez cały sezon był to jeden osobnik, który w szczególności upodobał sobie drzewa na terenach prywatnych, tuż za powierzchnią badawczą. Na potrzeby opracowania przyjęto, że park był zasiedlony częściowo przez jedną parę lęgową, choć gatunek ten charakteryzuje się specyficzną biologią lęgową. Stwierdzenie samic i gniazd nie było jednak możliwe z uwagi na znajdowanie się odpowiednich siedlisk poza granicami parku.

Pleszka *Phoenicurus phoenicurus* – B – (+)

Obserwowana na 5 kontrolach, dokonano 5 obserwacji, z których zaledwie dwa miały miejsce w granicach powierzchni badawczej. 3 obserwacje śpiewającego samca zarejestrowano w

środkowej części parku, lecz znajdowały się na granicy powierzchni - niewykluczone zatem, że brak następnych obserwacji wynikał z dalszego przemieszczenia. Uznano, że gatunek ten gniazdował tylko częściowo w parku, a słyszany głos zaniepokojenia wskazując na gniazdowanie prawdopodobne (kat. B)

Rudzik *Erithacus rubecula* – C – 0,5 pary

Zachowania lęgowe rudzików stwierdzano między 6 marca, a 20 czerwca (tego dnia obserwowano dorosłego, który karmił słabo lotne podloty z bardzo krótkimi ogonami). Podobnie jak w przypadku innych gatunków nisko gniazdujących, rudziki stwierdzano wyłącznie na obrzeżach parku, blisko terenów prywatnych, porośniętych bluszczem i gęstymi krzewami. Stwierdzenia w obrębie powierzchni dotyczyły tylko jednego z dwóch pewnych stanowisk, a udział w zgrupowaniu określono na 0,5 pary.

Sierpówka *Streptopelia decaocto* – A – (+)

Obecność sierpówek, w tym zachowania lęgowe w Parku Sieleckim wynikały z bliskiego sąsiedztwa optymalnych siedlisk tego gatunku - zabudowy bliźniaczej, z dużą ilością zieleni, w tym krzewów i drzew iglastych. W parku oraz poza jego granicą sierpówki stwierdzano od 10 kwietnia do 15 maja. Gatunek ten musiał gniazdować na terenach prywatnych. Z uwagi na zalatywanie do parku, uznano za zasadne określić gatunek jako lęgowy w niskiej kategorii, bez określania udziału (brak stwierdzeń równoczesnych wskazuje, że był to jeden samiec/para).

Sójka *Garrulus glandarius* – B – (+)

Pojedyncze osobniki lub parę ptaków stwierdzano od 14 marca do 20 czerwca. Przy ostatniej obserwacji para ptaków była wyraźnie zaniepokojona na widok wrony, jednak po dłuższej chwili, odleciały dalej. W parku gniazda nie odnaleziono, co prawdopodobnie wynika z dużo lepszych miejscach dostępnych w okolicy, gdzie nie brakuje drzew zarośniętych bluszczem czy drzew i krzewów iglastych. Obecność sójek na terenie całego parku oraz ich przeloty poza granice wskazują na obejmowanie ich terytorium przynajmniej części parku. Nie określono dokładnego udziału w zespole ptaków, uznając sam gatunek za prawdopodobnie lęgowy.

Sroka *Pica pica* – zalatująca

Obserwowana na kontrolach: 14 marca, 23 kwietnia oraz 8 i 22 maja. Dokonano 7 obserwacji, z których tylko dwie miały miejsce w granicach powierzchni badawczej. W parku obserwowano parę ptaków jeszcze w marcu, a w dwóch miejscach poza powierzchnią zaniepokojone ptaki- na kontroli kwietniowej i majowej. Sroka, jeśli gniazdowała, to poza powierzchnią badawczą, na którą zalatywała

Szpak *Sturnus vulgaris* – C – 11-13 par

Obserwowany w parku począwszy od pierwszej kontroli - 6 marca. Jeden z gatunków najdłużej wykazujących zachowania lęgowe. W początkowym etapie sezonu w parku przebywało minimum 14 śpiewających samców, jednak nie wszystkie znalazły partnerkę. Potwierdziła to kontrola skrzynek lęgowych, w których obserwowano zbudowane gniazda bez zniesień. Łącznie w pierwszym lęgu młode wyprowadziło 9 par (w maju), a na późniejszym etapie - 4 pary (czerwiec). W maju dodatkowo obserwowano 3 śpiewające samce z zajęętymi skrzynkami, gdzie następnie w dwóch zlokalizowano

lęgi. W przypadku kolejnych dwóch lęgów z czerwca - nie ma pewności, czy były to nowe pary, czy też rzeczywiste drugie lęgi. Liczbę par na podstawie dowodów na gniazdowanie określono na 11-13.

Wrona (siwa) *Corvus corone ssp. cornix* – C – 3 pary

Wyszukiwanie i kontrola gniazd wrony siwej pozwoliła oszacować lęgową populację na 3 pary. Dodatkowo, jedna para gniazdowała tuż poza powierzchnią. Sukces lęgowy potwierdzono w przypadku dwóch gniazd, a trzecie było trudne do obserwacji (osłonięte), jednak zachowania dorosłych ptaków wskazują, że również tu lęg zakończył się sukcesem. Dwa gniazda zlokalizowane były na samej granicy parku - w klonie jesionolistnym na 8 metrach oraz w klonie zwyczajnym na 12 metrach, rosnącym poza powierzchnią, lecz pochylającym się nad płot parku. Trzecie gniazdo znajdowało się na topoli białej, nad wodą, na bocznej gałęzi przy wysokości ok. 12 metrów.

Zięba *Fringilla coelebs* – B – 1 para

Obserwowana po raz pierwszy w dniu 26 marca. Park Sielecki obejmowały częściowo (udział po 0,5) dwa terytoria zięby. Nie potwierdzono sukcesu lęgowego. Ostatniej obserwacji dokonano 30 maja. Tylko raz odnotowano stwierdzenie równoczesne dwóch śpiewających samców - 23 kwietnia. Zasięg występowania obejmował jednak cały park, a terytoria przedzielone były w jego połowie.

5. Wytyczne do gospodarowania terenem pod kątem ochrony awifauny

5.1. Stan siedlisk

Park Sielecki jest dobrze utrzymanym parkiem i stan siedlisk należy ocenić jako dobry. Na szczególną uwagę zasługuje obecność starych drzew i wielu krzewów. W parku stwierdzono wystarczającą liczbę budek lęgowych. W trakcie inwentaryzacji odnotowano następujące przykłady dobrych praktyk stosowanych w parku:

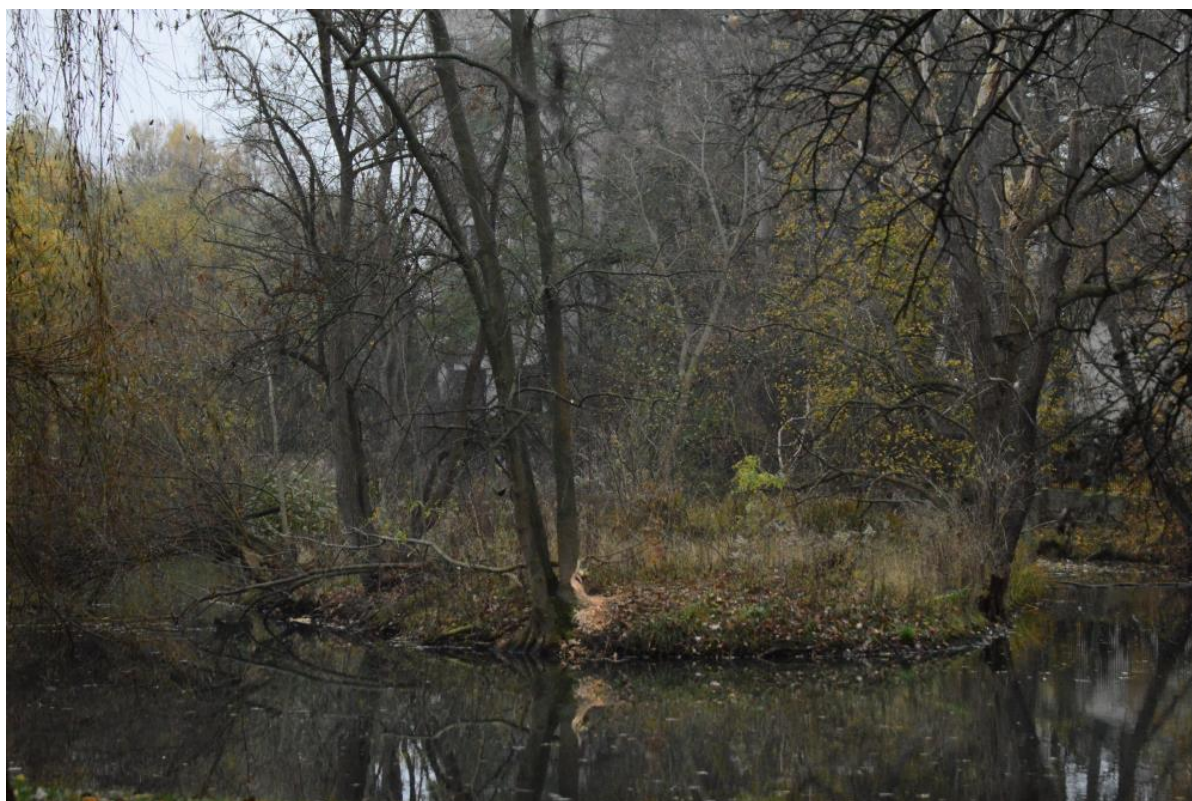
1. brak ingerencji w roślinność na dwóch wyspach, która kształtuje się w sposób naturalny;
2. utrzymywanie zieleni na poziomie „1:1” (jeśli jakieś drzewo wypadnie, sadzone jest nowe);
3. utrzymywanie niskiej murawy na obszarze większości parku, którego przestrzeń wykorzystywana jest do rekreacji, służy licznemu występowaniu szpaka i kosa, dla których przestrzeń ta jest dogodnym miejscem żerowania;
4. instalacja platform dla ptaków stworzyła dodatkową przestrzeń dla łyski (rekordowa liczba par lęgowych w 2025 roku – 4, z czego dwie na platformach i tutaj był najwyższy sukces).

5.2. Zagrożenia

W trakcie inwentaryzacji nie odnotowano wielu zagrożeń. Poniżej przedstawiono listę potencjalnych sytuacji stwarzających zagrożenie dla awifauny parku:

1. **obecność bobra**, która może zmienić strukturę drzewostanu i zakrzaczeń na wyspach, jak i w całym parku (zdj. X)

2. **wahania poziomu wód w stawie** (podczas intensywnych opadów woda podnosi się nawet o 30 cm), mogące prowadzić do zalania gniazd łysek
3. **liczne psy wyprowadzane luzem**, które mogą płoszyć ptaki wodne i stwarzać zagrożenie dla piskląt i młodych ptaków oraz nielotnych kaczek w trakcie pierzenia.

Zdj. 9. Wyspa z widoczną działalnością bobra (fot. Łukasz Wardecki)

5.3. Zalecenia

Główną zasadą przy podejmowaniu decyzji o wykonaniu jakichkolwiek prac renowacyjnych i innych czynności w Parku Sieleckim, powinna być dbałość o jak najbardziej naturalny charakter siedlisk, co w znacznym stopniu pozwoli zachować wysoką różnorodność awifauny oraz innych elementów przyrodniczych parku (Bocheński i in. 2013, Luniak 2020). Duże znaczenie w kontekście dbałości o środowisko przyrodnicze wielu warszawskich parków, w tym omawianego zespołu parków, ma fakt utworzenia na ich terenie ostoj faunistycznych oraz florystycznych, co zostało usankcjonowane w zapisach wcześniejszego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego m. st. Warszawy (Studium 2021) a obecnie Planu Ogólnego m. st. Warszawy.

Przy planowaniu działań mających na celu „renaturyzację” czy „renowację” parku lub jego fragmentów, należy pamiętać o utrzymaniu (lub ewentualnym polepszeniu) jakości siedlisk przyrodniczych, nawet jeśli celem działań ma być poprawa takich funkcji parku jak rekreacyjna, krajobrazowa, kulturowa, edukacyjna, dostępności dla ludzi. Zarząd Zieleni m.st. Warszawy stosuje dobre praktyki w tej kwestii. Natomiast w pamięci pozostają dotychczas przeprowadzone prace (przez innych zarządców terenów zieleni), które nazwano „rewaloryzacyjnymi”, w trzech

warszawskich parkach skończyły się katastrofą dla ich zasobów przyrodniczych. W Parku Żeromskiego, w Parku Kępa Potocka i w Ogrodzie Krasińskich po wykonaniu prac renowacyjnych, zarówno bogactwo gatunkowe awifauny lęgowej, jak i ogólna liczebność ptaków zmniejszyła się od 1/3 do połowy stanu sprzed podjęcia zabiegów. Nie dość tego, niekorzystne zmiany, które zaszły w zespole ptaków, utrzymywały się przez bardzo długi czas, nawet 7-11 lat (Popko 2008, Luniak, Węgrzynowicz 2019). Aby uniknąć błędów popełnionych w innych parkach, wystarczy stosować się do poniższych zaleceń i zadbać o odpowiednie ekspertyzy i nadzór przyrodniczy w trakcie prowadzenia prac.

W kwestii bieżącego gospodarowania i utrzymania Parku Sieleckiego zaleca się:

1. pozostawienie dodatkowych kłód na stawie od strony ogrodzenia, które chętnie są wykorzystywane przez kaczki jako miejsce odpoczynku;
2. stworzenie strefy wolnej od ludzi i psów (zakaz przejścia) wzdłuż stawu na wysokości wysp - wąskie przejście przy płocie. W miejscu tym często odpoczywają kaczki. Samo przejście miejscami jest niebezpieczne dla ludzi
3. dalszą instalacją 2-4 platform dla kaczek w sezonie lęgowym (marzec-wrzesień)
4. dosadzenie krzewów owocowych wzdłuż wschodniego ogrodzenia
5. instalację tablic informujących o konieczności trzymania psów na smyczy oraz zakazu płoszenia ptaków
6. wymianę zużytych budek lęgowych/kominów dla kaczek (część spadła, część zniszczona) i ich wymianę na budki lęgowe typu E (bezpieczniejsze, możliwość ich wykorzystania przez np. wiewiórki)
7. wymianę zużytych budek lęgowych innych typów.

6. Dyskusja i wnioski

6.1. Charakterystyka awifauny

Wyniki zaprezentowane w niniejszym opracowaniu stanowią pierwsze pełne opracowanie awifauny Parku Sieleckiego w cyklu rocznym. Wcześniejsze dane dotyczące tego terenu ograniczały się do przygodnych obserwacji z bazy Ornitho.pl, danych z inwentaryzacji łąski (Wardecki i in. 2024) oraz danych z Monitoringu Zimujących Ptaków Wodnych (P. Rowiński – mat. niepubl.), które nie umożliwiały kompleksowej oceny składu awifauny. Badania przeprowadzone w okresie 12.03.2025 – 28.02.2026 pozwoliły uzyskać informacje o składzie gatunkowym, liczebności i zagęszczeniach ptaków w cyklu rocznym.

Awifauna Parku Sieleckiego w okresie prowadzenia badań liczyła łącznie 50 gatunków ptaków, z czego 44 gatunki tworzyły awifaunę parku (6 stwierdzono wyłącznie podczas wysokiego przelotu nad parkiem). Jest to liczba zbliżona do tej notowanej w innych terenach zieleni w Warszawie o porównywalnej powierzchni i charakterystyce. Inwentaryzacje ornitologiczne wykonane w sezonie 2023/2024 wykazały m.in. 38 gatunków w Parku Kazimierzowskim (4,1 ha; Wardecki i in. 2024), 40 gatunków w Parku Agrykola (4,7 ha; Hayatli i in. 2024), 41 gatunków w Parku Ujazdowskim (Hayatli i Redlisiak 2024), 45 gatunków w Parku im. Tadeusza Mazowieckiego (5,9 ha; Hayatli i in. 2024) oraz 45 gatunków w Ogrodzie Saskim (Redlisiak 2024). Tym, co wyróżnia Park Sielecki na tle wymienionych obiektów, jest obecność znacznej powierzchni wody otwartej (staw o powierzchni

0,86 ha, stanowiący 27% obiektu), co przekłada się na istotny udział gatunków ptaków wodnych w składzie awifauny i w awifaunie lęgowej.

Awifauna w okresie przelotów

Ze względów metodycznych ocena składu gatunkowego awifauny migrującej jest bardzo trudna. W praktyce niemożliwe jest – w przypadku większości gatunków – wiarygodne rozdzielenie osobników migrujących, zimujących oraz osobników z lokalnej populacji lęgowej. Dlatego obserwacje z okresu przelotów nie opisują składu gatunkowego ptaków migrujących sensu stricto, a jedynie ogół awifauny na badanym terenie w okresie migracji.

W okresie migracji wiosennej i jesiennej w Parku Sieleckim stwierdzono 38 gatunków ptaków, które uznano za przelotne, oraz dodatkowo 8 gatunków zalatujących. Średnie zagęszczenie ptaków w okresach migracji wynosiło 268,2 os./10 ha/kontrolę – jest to wartość wyższa niż obserwowana w typowych warszawskich parkach o charakterze suchym (Smyk i Chodkiewicz 2022, Chodkiewicz i Smyk 2022, Wardecki 2022, Wardecki i in. 2024). Wynika to z dużej liczebności ptaków wodnych (krzyżówka, łyska, mandarynka, śmieszka) koncentrujących się na stawie. Zarówno wiosną, jak i jesienią przelot wśród ptaków wróblowych był słabo zaznaczony, nie stwierdzono licznych zgrupowań migracyjnych, co potwierdza ogólną prawidłowość, że zieleń miejska jedynie w ograniczonym stopniu stanowi atrakcyjne miejsce odpoczynku i żerowania dla wędrujących wróblowych.

Awifauna zimująca

W okresie zimowania w Parku Sieleckim stwierdzono 24 gatunki ptaków przy średnim zagęszczeniu 247,4 os./10 ha/kontrolę. Niewiele jest dostępnych opublikowanych danych o liczebności i składzie gatunkowym awifauny zimującej w miejskich parkach, dlatego ocena jakościowa tego komponentu awifauny jest trudna. Liczba gatunków zimujących w Parku Sieleckim jest wyższa niż w typowych parkach centralnej Warszawy o porównywalnej wielkości, ale pozbawionych wody otwartej. W sezonie 2023/2024 stwierdzono w nich 18 gatunków zimujących w Parku Mirowskim (Redlisiak 2024), 20 gatunków w Parku Kazimierzowskim (Wardecki i in. 2024), 19 gatunków w Parku Agrykola i 20 w Parku im. Tadeusza Mazowieckiego (Hayatli i in. 2024), 21 gatunków w Parku im. Janiny Porazińskiej (Chylarecki i in. 2024) i 22 gatunki w Ogrodzie Saskim (Redlisiak 2024). Wyższy wynik w Parku Sieleckim jest efektem obecności niezamarzającego zimą fragmentu stawu, który stanowi atrakcyjne zimowisko dla ptaków wodnych – w trakcie kontroli stwierdzano tu liczne krzyżówki, mandarynki, łyski oraz mewy.

Awifauna lęgowa

W okresie lęgowym 2025 stwierdzono w Parku Sieleckim 21 gatunków ptaków lęgowych (12 w kat. C, 8 w kat. B, 1 w kat. A) przy ogólnym zagęszczeniu 145,3 par/10 ha. W warszawskich parkach miejskich i ogrodach do roku 1996 stwierdzano od 17 do 41 lęgowych gatunków ptaków (Luniak 1996). Liczba gatunków lęgowych w Parku Sieleckim mieści się w typowym zakresie wartości dla warszawskich parków o zbliżonej powierzchni i charakterystyce. W sezonie 2023/2024 w Parku Kazimierzowskim stwierdzono 17 gatunków lęgowych (Wardecki i in. 2024), w Parku Mirowskim 16 (Redlisiak 2024), w Parku im. Janiny Porazińskiej 20 (Chylarecki i in. 2024), w Parku Ujazdowskim 20 (Hayatli i Redlisiak 2024), w Parku Agrykola 18 i w Parku im. Tadeusza Mazowieckiego 21 (Hayatli i in. 2024), a w Ogrodzie Saskim 27 gatunków lęgowych (Redlisiak 2024). Dla porównania, w Parku

Dolinka Służewska, terenie znacznie większym i ze znacznie bardziej zróżnicowanymi siedliskami (w tym wodnymi i szuwarowymi), w roku 2022 stwierdzono 47 gatunków lęgowych (Rowiński 2022).

Tym, co najbardziej wyróżnia Park Sielecki na tle innych warszawskich parków, jest bardzo wysokie łączne zagęszczenie lęgowe – 145,3 par/10 ha – znacząco przekraczające wartości typowe dla parków warszawskich. W parkach inwentaryzowanych w sezonie 2023/2024 zagęszczenia te wynosiły 65,5 par/10 ha w Parku Powstańców Warszawy (Wardecki i Redlisiak 2024), 88,8 par/10 ha w Ogrodzie Saskim (Redlisiak 2024), 89,8 par/10 ha w Parku Kazimierzowskim (Wardecki i in. 2024) oraz 91,5 par/10 ha w Parku Agrykola i w Parku im. Tadeusza Mazowieckiego (Hayatli i in. 2024). Wysoka wartość zagęszczenia w Parku Sieleckim wynika z dwóch czynników: po pierwsze, z liczego gniazdowania szpaka (najliczniejszego dominanta z 25,8% udziałem), gatunku półkolonijnego o ograniczonym terytorializmie, który w dogodnych warunkach – tu zapewnianych przez liczne budki lęgowe i dziuple w starodrzewie – osiąga zagęszczenia wyższe niż gatunki typowo terytorialne; po drugie, z obecności stawu, który umożliwia gniazdowanie krzyżówki (5–7 par) oraz łyski (4 pary, w tym dwie na platformach lęgowych, co stanowi dużą liczebność dla tego obiektu w stosunku do wcześniejszych lat). Najliczniejszą grupę ekologiczną stanowiły dziuplaki (44,1%), co odpowiada obecności licznych starych drzew oraz dobrze utrzymanych budek lęgowych.

6.2. Podsumowanie i wnioski

Inwentaryzacja przeprowadzona w okresie 12 marca 2025 – 28 lutego 2026 r. wykazała na terenie Parku Sieleckiego obecność 50 gatunków ptaków (44 gatunki tworzące awifaunę parku), w tym 21 gatunków lęgowych, 38 przelotnych, 8 zalatujących i 24 zimujące. Łączne zagęszczenie zespołu lęgowego wyniosło 145,3 par/10 ha.

Najważniejsze wnioski płynące z badań:

- Bogactwo gatunkowe awifauny Parku Sieleckiego (44 gatunki w cyklu rocznym, 21 lęgowych) jest podobne do stwierdzanego w innych warszawskich parkach o zbliżonej powierzchni i charakterystyce.
- Park Sielecki wyróżnia się na tle innych parków bardzo wysokim łącznym zagęszczeniem lęgowym (145,3 par/10 ha), znacznie przewyższającym wartości typowe dla parków warszawskich. Wynika to z dwóch czynników: liczego gniazdowania szpaka (najliczniejszego dominanta) oraz obecności stawu, umożliwiającego gniazdowanie krzyżówki, łyski i mandarynki.
- W strukturze zespołu lęgowego najliczniejszą grupą są dziuplaki (44,1%), co odzwierciedla obecność starodrzewu oraz licznych, dobrze utrzymanych budek lęgowych.
- Obecność wody otwartej podnosi wartość przyrodniczą parku zarówno w sezonie lęgowym, jak i w okresie zimowania (24 gatunki przy zagęszczeniu 247,4 os./10 ha/kontrolę).
- Brak wcześniejszych kompleksowych inwentaryzacji ornitologicznych Parku Sieleckiego uniemożliwia analizę zmian wieloletnich. Niniejsze opracowanie stanowi pierwsze opracowanie referencyjne dla tego obiektu.

7. Spis literatury

1. Andrzejewski R., Babińska-Werka J., Gliwicz J., Goszczyński J., 1978. Synurbization Processes in Population of *Apodemus agrarius*. Characteristics of Populations in an Urbanization Gradient. *Acta Theriologica* 23, 20: 341–358.
2. Bocheński M., Ciebiera O., Dolata P. T., Jerzak L., Zbyryt A., 2013. Ochrona ptaków w mieście. RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim.
3. Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Chodkiewicz T. (red.). 2015. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny. Wydanie 2. GIOŚ, Warszawa.
4. Keller M., Engel J., Zawadzki J., Leszkowicz J., 1987. Metody oceny liczebności populacji lęgowej krzyżówki (*Anas platyrhynchos*) w warunkach miejskich. *Notatki Ornitologiczne* 28: 63–79.
5. Luniak M., 1981. The birds of the park habitats in Warsaw. *Acta Ornithologica* 18: 335–370.
6. Luniak M., 1996. Inventory of the avifauna of Warsaw – species composition, abundance, and habitat distribution. *Acta Ornithologica* 31: 67–80.
7. Luniak M., 2006. Bogactwo gatunkowe i liczebność fauny wielkiego miasta — przykład Warszawy. *KOSMOS, Problemy Nauk Biologicznych* 55: 45–52.
8. Luniak M., 2019. Dzikie życie w parkach miejskich – jak mu sprzyjać. Zarząd Zieleni m. st. Warszawy (broшуra informacyjna).
9. Luniak M., Węgrzynowicz A., 2019. Wpływ renowacji parków miejskich na ich awifaunę lęgową – przykład z Warszawy. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 75: 3–15.
10. Michalicha M., Mitrus C. 2018. Ptaki jako wskaźnik różnorodności biologicznej miast. *Polish Journal for Sustainable Development* 22: 63–68.
11. Nowicki W., 1992. Zmiany awifauny lęgowej parków Warszawy (1975–1985) oraz zastosowanie skrzynek lęgowych do jej kształtowania. *Acta Ornithologica* 27: 65–92.
12. Ornitho.pl. Baza obserwacji ptaków (dane z lat 2004–2023).
13. Popko J., 2008. Skutki przyrodnicze modernizacji parku Kępa Potocka w Warszawie. *Turystyka i Rekreacja* 4: 29–36.
14. Redlisiak M., 2024. Ogród Saski. Raport z inwentaryzacji ornitologicznej wykonanej w okresie 01.09.2023 – 31.08.2024. Zarząd Zieleni m. st. Warszawy.
15. Rowiński P., 2022. Zespół parków położonych wzdłuż ul. Dolina Służewiecka. Raport z inwentaryzacji ornitologicznej w roku 2022. Zarząd Zieleni m. st. Warszawy.
16. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego m. st. Warszawy. Miejska Pracownia Planowania Przestrzennego i Strategii Rozwoju. Warszawa 2021.
17. Sudyka J., Di Lecce I., Szulkin M. 2023. Microclimate shifts in nest-boxes and natural cavities throughout reproduction. *Journal of Avian Biology* 2023: eo3000.
18. Tomiałojć L., 1970. Badania ilościowe nad synantropijną awifauną Legnicy i okolic. *Acta Ornithologica* 12: 293–392.
19. Tomiałojć L., 1980. Kombinowana odmiana metody kartograficznej do liczenia ptaków lęgowych. *Notatki Ornitologiczne* 21: 33–61.
20. Trojan P., 1975. *Ekologia ogólna*. PWN, Warszawa.
21. Wardecki Ł., Redlisiak M., Dmoch A., Mateuszczyk H., Życki A., Łukaszewicz B., Smyk B., Chodkiewicz T., Hayatli F. 2023. Ekspertyza oceniająca stan populacji lęgowej gawrona *Corvus frugilegus* na terenie m. st. Warszawy, miasta Radom, miasta Ciechanów, miasta

Siedlce, miasta Mińsk Mazowiecki, miasta Garwolin, miasta Nasielsk i miasta Żyrardów. OTOP, Warszawa.

22. Wardecki Ł., Smyk B., Chodkiewicz T., Hayatli F., Redlisiak M., Kęsik P., Łochowska K., Rowiński P. 2024. Ocena liczebności populacji lęgowej łyski (*Fulica atra*) w Warszawie. OTOP, Warszawa.
23. Wilk T., 2016. Kryteria lęgowości ptaków – materiały pomocnicze. Wersja 3 – 16.02.2016. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki.
24. Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. Czerwona lista ptaków Polski. OTOP, Marki.

8. Załączniki

Załącznik I. Określone grupy gniazdowe dla poszczególnych gatunków ptaków

Lp.	Gatunek	Grupa gniazdowa
1	bażant	nisko
2	bączek	nisko
3	bogatka	dziuple
4	brzeczka	nisko
5	cierniówka	nisko
6	dymówka	budynki
7	dzięcioł białoszyi	dziuple
8	dzięcioł duży	dziuple
9	dzięcioł zielony	dziuple
10	dzięciołek	dziuple
11	dziwonia	nisko
12	dzwoniec	drzewa
13	gawron	drzewa
14	gąsiorek	nisko
15	głowienka	nisko
16	gołąb miejski	budynki
17	grubodziób	drzewa
18	grzywacz	drzewa
19	jerzyk	budynki
20	kapturka	nisko
21	kawka	dziuple
22	kokoszka	nisko
23	kopciuszek	budynki
24	kos	drzewa
25	kowalik	dziuple
26	krogulec	drzewa
27	krzyżówka	nisko
28	kukułka	nie dotyczy!
29	kulczyk	drzewa
30	kwiczoł	drzewa

Lp.	Gatunek	Grupa gniazdowa
31	łabędź niemy	nisko
32	łozówka	nisko
33	łyska	nisko
34	mandarynka	dziuple
35	mazurek	dziuple
36	modraszka	dziuple
37	muchotówka szara	dziuple
38	muchotówka żałobna	dziuple
39	nurogęś	dziuple
40	oknówka	budynki
41	pełzacz ogrodowy	dziuple
42	piecuszek	nisko
43	piegża	nisko
44	pierwiosnek	nisko
45	pleszka	dziuple
46	pliszka siwa	budynki
47	potrzos	nisko
48	pustułka	budynki
49	raniuszek	nisko
50	rokitniczka	nisko
51	rudzik	nisko
52	sierpówka	drzewa
53	słownik rdzawy	nisko
54	słownik szary	nisko
55	sójka	drzewa
56	sroka	drzewa
57	szczygieł	drzewa
58	szpak	dziuple
59	śpiewak	drzewa
60	świerszczak	nisko
61	trzciniak	nisko
62	trzcinniczek	nisko
63	wilga	drzewa
64	wodnik	nisko
65	wrona siwa	drzewa
66	wróbel	dziuple
67	zaganiacz	drzewa
68	zięba	drzewa
69	zniczek	drzewa